

РОЗШИРЕНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

з дисципліни «ПСИХОЛОГІЯ ТА ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»

лекційні заняття, годин – 30

Викладач – Семенова А.В.

СЕМЕСТРОВИЙ МОДУЛЬ 1

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Тема 1. ВИЩА ОСВІТА ЯК ПРЕДМЕТ ПСИХОЛОГІЧНОГО АНАЛІЗУ.

Лекція № 1. Вища освіта та сучасні психологічні проблеми її розвитку.

1. Вища освіта України та психологія вищої школи на сучасному етапі.
2. Актуальні психологічні проблеми сучасної вищої освіти в Україні.
3. Об'єкт, предмет та завдання психології вищої школи.

Лекція № 2. Методи дослідження психологічних феноменів у вищій школі.

1. Види та типи психологічних спостережень. Метод аналізу продуктів діяльності. Особливості використання методів психодіагностики та психокорекції в вищій школі.
2. Функції контрольних тестів: діагностична, вимірювання та порівняння, прогностична, навчальна, функція зворотного зв'язку. Види тестового контролю знань.
3. Рівні сформованості знань: ознайомчо-орієнтований, понятійно-аналітичний, продуктивно-синтетичний. Форми та принципи конструювання тестових завдань.

Тема 2. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ СПЕЦІАЛІСТІВ У ВНЗ.

Лекція № 3. Вікові особливості розвитку юнацтва та дорослої людини.

1. Вік як психологічна категорія. Вікові періодизації та їхні особливості. Період юнацтва і дорослості та їх психологічні особливості.
2. Психологічні основи формування професійного мислення. Емоційна сфера та її особливості розвитку у період навчання у вищій школі.
3. Психологічні процеси та особливості їхнього розвитку у період навчання у вищій школі. Навички та вміння, психологічні основи їхнього формування. Психологічні умови підвищення успішності навчання у ВНЗ.

Лекція № 4. Вища школа як інститут соціалізації людини.

1. Особистість як психологічна категорія. Особистість та особливості її формування у процесі навчання у вищій школі. Типологічні особистісні якості студентів та викладачів.
2. Життєвий шлях та освіта. Механізми соціалізації людини. Соціалізація та адаптація.
3. Психологічні основи формування особистості студента як спеціаліста з вищою освітою. Мотивація навчання.

Лекція № 5. Психологічні особливості професійного становлення та розвитку.

1. Психологічні основи професійного самовизначення людини та профорієнтаційної роботи у вищому навчальному закладі.
2. Психологічні особливості формування професійних навичок та вмінь. Психологія творчості. Психологічні основи формування творчої особистості в вищій школі.
3. Психологічні проблеми кар'єрного росту людини. Викладач вищої школи і проблеми його професійного саморозвитку.

Тема 3. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СТУДЕНТСЬКИХ ТА ВИКЛАДАЦЬКИХ КОЛЕКТИВІВ.

Лекція № 6. Соціально-психологічні особливості студентських груп та науково-викладацьких колективів.

1. Студентська група та її соціально-психологічні особливості. Лідерські процеси у студентській групі та проблеми формування особистісних якостей. Соціально-психологічні основи індивідуальних та групових методів навчання.

2. Групова динаміка у студентському колективі та активні методи навчання. Соціально-психологічні особливості діяльності викладача вищої школи. Соціально-психологічні проблеми науково-викладацьких колективів вищої школи.

3. Міжособистісні та міжгрупові конфлікти та засоби вирішення. Лідерські процеси в навчальних групах. Девіантна поведінка у молодіжному середовищі.

Лекція № 7. Психологія спілкування та його особливості у вищій школі.

1. Психологічні основи активних форм навчання. Психологічні особливості взаємовідносин викладача та студента.

2. Спілкування та соціально-психологічний вплив. Етапи акту спілкування. Зворотній зв'язок у спілкуванні.

3. Вербальна та невербальна специфіка спілкування.

Лекція № 8. Психологічні проблеми розвитку навчальних закладів як соціальних організацій.

1. Типологія освітніх організацій та їхні психологічні характеристики. Психологічний аналіз діяльності студентів викладачів ВНЗ.

2. Керівництво та лідерство в навчальних закладах. Стиль управління та його психологічна ефективність. Психологічні передумови підвищення ефективності праці викладачів ВНЗ.

3. Сучасні технології навчання та їхні психологічні особливості (дистанційне навчання, тренінги).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Тема 4. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Лекція № 9. Стан і тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття.

1. Місце педагогіки вищої школи в системі педагогічних наук. Зв'язок педагогіки вищої школи з іншими науками.

2. Мета, завдання та зміст вищої освіти в Україні. Система освіти в Україні, її структура. Принципи діяльності освітніх закладів.

3. Болонський процес. Пріоритетні напрями реформування та модернізації вищої освіти в Україні в контексті інтеграції в європейський освітній простір.

Лекція № 10. Методологія педагогіки вищої школи у світлі сучасної парадигми науки.

1. Категорії педагогіки вищої школи. Поняття про цілісний педагогічний процес.

2. Характеристика компонентів цілісного педагогічного процесу у вищій школі.

3. Закономірності педагогічного процесу у вищій школі. Методи педагогіки вищої школи.

Тема 5. ДИДАКТИКА ВИЩОЇ ШКОЛИ.

Лекція № 11. Дидактика як галузь педагогіки вищої школи. Зміст освіти у вищій школі.

1. Предмет і об'єкт дидактики вищої школи. Організація навчально-виховного процесу.

2. Закони та закономірності навчання. Зміст освіти. Нормативні документи, що визначають зміст вищої освіти. Навчальний план, навчальна програма і підручник вищої школи.

3. Дидактичні вимоги до вибору методів навчання у вищому навчальному закладі.

Лекція № 12 Принципи, методи та засоби навчання у ВНЗ. Форми організації навчання у вищій школі.

1. Сутність і структура процесу навчання у ВНЗ. Структура процесу оволодіння знаннями, уміннями й навичками, формування компетентності.

2. Лекції та методика їх проведення. Психолого-педагогічні вимоги до проведення лекції у вищій школі. Семінарські та практичні заняття у вищих навчальних закладах.

3. Комплексні форми організації навчання. Дидактичні основи індивідуальних занять. Самостійна робота, вимоги до її організації.

Лекція № 13. Значення та функції оцінювання навчальних досягнень студентів.

1. Система діагностики знань і умінь студентів у ВНЗ.

2. Форми, види і методи організації науково-дослідницької роботи студентів.

3. Система діагностики знань і умінь студентів у вищому навчальному закладі. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студентів.

Тема 6. ВИХОВНА ФУНКЦІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ. ПЕДАГОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ.

Лекція № 14. Виховна робота зі студентською молоддю.

1. Організація виховної роботи зі студентами у вищій школі. Структура виховного процесу.

2. Принципи виховання. Зміст, напрями, форми і методи виховної роботи зі студентами.

3. Завдання національного виховання студентської молоді у ВНЗ. Мотиви виховання. Моральне виховання студентів. Критерії вихованості особистості.

Лекція № 15. Основи управління у вищій школі. Специфіка професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи.

1. Педагогічний менеджмент як сучасна теорія управління освітою. Система управління вищим навчальним закладом.

2. Основні поняття теорії педагогічного менеджменту. Загальна характеристика принципів і функцій педагогічного менеджменту. Особливості діяльності викладача ВНЗ.

3. Професійно-педагогічне спілкування й типологія особистості викладача вищої школи. Педагогічна культура та педагогічна майстерність викладача вищої школи.

4. Педагогічна техніка викладача вищої школи. Профілактика синдрому професійного вигорання.